

Tage Kristian Kristensens prædiken sidste søndag efter helligtrekonger

Taler

Tage Kristian Kristensen
Præst

Dato

29. januar 2023

Sted

Sædden Kirke, Esbjerg

Omstændigheder**Prædikentekst**

Matthæusevangeliet kapitel 17, vers 1-9

- 1 Hvad stiller vi som oplyste mennesker op med denne overnaturlige beretning? Det spørgsmål er vi ikke de første, der har måttet slås med. For over 80 år siden sad tre store personligheder i England og diskuterede det samme. På Magdelen College i Oxford var C.S. Lewis (ham der skrev Narnia legenderne) Hugo
- 5 Dyson (der var professor i engelsk litteratur og kristen) og Tolkien (ham der skrev Hobbitten, Silmarillion og Ringenes Herre) samlet en aften til et mindre symposium, hvor de diskuterede kristendommens sandhed.

- C. S. Lewis var på det tidspunkt deist. Det vil sige, at han troede på, at Gud
- 10 engang i tidernes morgen havde skabt verden, men siden ikke havde blandet sig i livets gang på jorden. Lidt ligesom gudsopfattelsen var i oplysningstiden. Man kalder denne Gud for "Urmageren". Han sætter det hele i værk og så skal urværket (altså verden og dem, der befolker den) helst gå af sig selv, uden Vorherres indblanding.

- 15 Lewis kunne gå med til, at Jesus var et godt eksempel for os og anviste os gode leveregler, men ellers kunne vi ikke bruge en mand, der var død for 2000 år siden til noget. Lewis var samtidig meget optaget af den nordiske mytologi og bevæget over myten om Balder, der ofrede sig og døde for de andre guder.
- 20 Dyson spurgte, om han ikke kunne overføre denne accept og værdsættelse af myten på den sande historie om Kristus?' 'Men myter er jo løgne' konstaterede Lewis tørt.

- Hertil svarede Tolkien: 'Nej, myter er sandheder. Vi beskriver og benævner ting
- 25 som bjerge og skyer, men dette er blot vores synsvinkel, som vi gennem sproget lægger ned over verden uden for os. På samme måde som sproget er vores

beskrivelse og forestilling om verden, sådan er myten vores beskrivelse og forestilling om sandheden.' Med denne fremstilling af mytens sandhed gik der et lys op for Lewis: 'Historien om Kristus er altså en sand myte, som virker og arbejder med os som de andre myter, men som samtidig er en myte, der virkelig skete? Så tror jeg, at jeg begynder at forstå, sluttede Lewis og regnede sig fra denne aften som kristen.

At der levede en mand der hed Jesus, der fik følgere og som blev henrettet på korset er bevidnet af både jødiske og romerske historieskrivere, der ingen interesse havde i at fremhæve Jesus. Det er ikke det det handler om. Men når vi som moderne og oplyste mennesker hører beretningen om "Forklarelsen på bjerget", kan vi ikke andet end tænke ved os selv: kan dette virkelig have fundet sted? Beskrivelsen af den lysende sol med den klare røst strider fuldstændig mod den videnskabelige tankegang, som vi er opdraget til. Enhver med blot den mindste videnskabelige indsigt ved, at skyer ikke kan tale. Talende skyer tilhører derimod det barnlige forestillingsunivers, som vi kan møde i Disneys film og andre eventyrlige historier. Men også i Disneys fortællinger er der meget på spil og mange psykologiske sandheder gemmer sig i de karakterer, der er med i dem.

Siden den moderne videnskab og historieforståelse i 1700-tallet for alvor begyndte at farve den måde mennesket så på verden, tilværelsen og sig selv, har der hersket en vis forlegenhed over for de bibelske fortællinger, der ligesom den vi lige hørte, handler om mødet med evigheden.

Sagt på en anden måde: Hvad i al verden skal et moderne rationelt tænkende menneske stille op med en beretning om, at Vorherre forvandles for øjnene af sine disciple, at hans ansigt i det øjeblik lyste som solen, og at hans klæder blev hvide som lyset? Vi kan vel til nød gå med til de bibelske fortællinger der handler om Jesu velgerninger over for samfundets udstødte og svage – det er nogle sympatiske værdier vi kan gå ind for.... og identificere os med.

Men om vi kan lide det eller ej, så er der altså også et evighedsperspektiv i kristendommen. Det er det, som den lille beretning om forklarelsen på bjerget minder os om. Minder os om, at med tømrersønnen, Jesus fra Nazareth, rørte evigheden selv ved den tid, der kan tælles i dage, uger, måneder og år. Der gik, så at sige, hul på himlen, på universet, og det blev vist os, at alt det, der findes, alt det skabte, det der er i tiden, er omgivet af noget dybere - en fylde. Nemlig af

Guds fylde. Guds evighed.

I Evangeliet til i dag er det symboliseret ved det evighedslys, der udgår fra Jesus og desuden ved Moses og Elias - to mænd, i hvem Guds nærvær havde været
70 meget konkret og stærkt til stede.

Men dette her med evigheden er jo mildt sagt en uvant forestilling for os moderne mennesker. Sådan plejer vi jo ikke at tænke. Når vi prøver at forestille os det, der er uden for tiden, eller efter tiden, så banker vi hurtigt hovedet mod
75 en grænse. Især når videnskaben fortæller os, at universet er uendeligt men at det udvider sig og at det udvider sig i en hast som det aldrig har gjort før

Vi forestiller os vel simpelthen evigheden som tomhed, intethed og ikkeværen. Det der er uden for tid og rum kan vi ikke forestille os som andet end et
80 uendeligt tomt hul.

Vores tilværelse opfatter vi derfor som en vandring på en skrøbelig hængebro over et stort intet. Og under vores vandring river afgrunden af og til nogen af dem vi havde slået følgeskab med, til sig. De ryger ud i mørket og tomheden. Og
85 verden bliver lidt mere fattig hver gang det sker. Det uafvendelige bliver uigenkaldeligt til en virkelighed reduceret til minder. Og jo længere vores livs vandring har varet, jo større sandsynlighed er der for, at vi selv er den, der ryger næste gang. Jo, tomhedens og intethedens tomme gab venter hele tiden, medens vi balancerer videre. En aldeles truende og stærkt angstfremkaldende forestilling,
90 må man nok sige.

Ja, i virkeligheden kan man vel godt spørge sig selv, om det moderne menneskes forestilling om de ting i virkeligheden er så meget mindre skræmmende end de helvedesforestillinger som tidligere tider udpenslede for folk?
95

Men hvad gør vi moderne mennesker så? Vi vender hovedet den anden vej, siger det samme til hinanden som bonden til den lille gris: Æd, drik og vær glad, for i morgen skal du slagtes! – den formulering er i øvrigt lånt fra Prædikerens Bog i det gamle testamente. Eller som Piet Hein udtrykker det i ét af sine fladbundede
100 gruk:

Den der aldrig,
lever nu,

105 lever aldrig –
hvad gør du?

Sådan lyder hedenskabens sang til livet, en sang, der er gået os alle i blodet.

110 Lev stærkt – dø ung!

Ja, det lyder jo karskt og kækt, men det forfærdende ved at leve med intetheden som horisont er, at vi så let enten ædes op af angsten for at falde i dybet... eller af kedsomheden ved livets tomhed.

115 Og hedensk er det i alle tilfælde. For kristendommen taler helt modsat. Tidens horisont er her ikke intet og tomhed, men evighed og fylde. Guds nærværets fylde. Det er denne evige, guddommelige fylde, der slog ned på bjerget og overstrålede Peter, Jakob og Johannes.

120 Og hvis den lille fortælling kunne være med til at punktere vores almindelige forestilling om, at tiden er oppe imod tomhed og intethed, og i stedet få os til at tro på fylden bag tidens horisont, så er det jo virkeligt et budskab, der kan ommøblere nogle af de grundlæggende forestillinger, som vi moderne
125 mennesker render rundt med.

Det er min elskede søn, i ham har jeg fundet velbehag. Hør ham! Sådan lød røsten fra himlen til de tre disciple og til os i dag. Hør ham! For da skal I befries fra forgængelighedens og tomhedens udsigt og få åbnet horisonten til
130 evighedens dybe guddomsfylde. Det er det Vorherre Jesus Kristus vil for os. Det er også det Han er.

Men nu er der så én bestemt fristelse man som kristent menneske aldrig må falde i. Nemlig at man begynder at længes efter og stræbe efter det evige. At man
135 i religiøs stræben vil springe tiden, hverdagslivet, over, eller betragter den som en prøvelse, der bare skal overstås i troens forventning om noget bedre. I dagens evangelietekst kommer denne livsindstilling til udtryk hos Peter, der tilbyder Jesus at bygge hytter, sådan at de kan slå sig ned deroppe på bjerget i lyset af evigheden.

140 Men som vi hørte, så er det ikke hvad Jesus vil opnå, tværtimod går han og de tre disciple kort tid efter ned af bjerget igen. Og hvorfor gør de egentligt det? Fordi

145 det gælder, at hvor mennesker vil leve i permanent bestråling af den evige guddomsfylde, bliver man let livs-fjendsk, livs-utaknemmelig, livs-uduelig.

I berettiget kritik mod al den slags religiøst sværmeri har man så forsøgt at forkynde kristendommen uden evighedshorisont. Som om den udelukkende handlede om tilværelsen her og nu. Kristendom handler om ansvaret for næsten,
150 som vi ved syndernes forladelse er sat fri til at elske, uden bekymring for fremtiden, hverken den timelige eller den evige ... forkyndes det så.

Men selv om kritikken af den form for kristentro, der bare vil gøre menneskelivet på jorden til en dørmåtte, man tørrer fødderne af i, før man stiger
155 til himmels, så skal man her passe på, at man ikke kommer til at smide barnet ud med badevandet. For hvis evangeliet befrier os fra forgængeligheden, tomheden, så har frelsen også at gøre med at få del i fylden fra Guds evighed, når vi en dag står ved tidens grænse.

160 Nej det fulde og hele evangelium vil forkynde for os at Gud i Kristus befrier os fra både synd og død. Både fra at gøre livet her på jorden til et helvede for hinanden og os selv og fra at skulle ende i et stort mørkt hul.

Håbet her i ”det lave”, er, at vi skal samles med Ham i det høje – i hans evige
165 rige. Tanken er nu, at netop fordi Gud i sin frelsergerning med Jesus Kristus har skænket os evighedshåbet, på trods af den død, som vi véd venter os alle, netop derfor får tiden sin dybde, sin mening, sin jordiske fylde. Dit og mit liv er derfor aldrig bare en prøvelse i jammerdal og dødningshjem, for Kristus har været her i tiden og besejret det, der skiller os fra Guds gode evighed. Så kan vi da leve vores
170 aldeles jordiske liv med evighedens uendelige dybder over os ... og evighedshåbet foran os.

I Faderens, Sønnens og Helligåndens navn

175 Amen

Kilde

Manuskript tilsendt af taler og udgivet af Danske Taler med tilladelse fra taler

180 Kildetype

Digitalt manuskript

Tags

Første tekstrække, Prædiken, Prædikener fra 2000-tallet, Sidste søndag efter helligtrekonger

185

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/tag-kristian-kristensens-praediken-sidste-sondag-efter-helligtrekonger>

190

195

200

205

210

215

220